

УДК 657.4

Н.С. Лактіонова, студентка,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства ім. Петра Василенка
(м. Харків, Україна)

ОБЛІК МАЛОЦІННИХ ПРЕДМЕТІВ ЗА ВИМОГАМИ МСФЗ

У господарській діяльності кожного підприємства використовується значна група засобів праці порівняно невеликої вартості з коротким терміном служби. Такі засоби одержали назву малоцінних та швидкозношуваних предметів. У бухгалтерському обліку малоцінні та швидкозношувані предмети облічуються у складі оборотних активів [1, с. 254]. Проте, є окремі предмети (спеціальні інструменти та пристрої, інвентар, спецодяг, окремі меблі, офісна техніка), які мають низьку вартість, але строк експлуатації понад один рік, і є близькими до основних засобів. Такі малоцінні активи потребують особливої уваги з боку бухгалтерів.

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку не виділяють поняття малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП), які є такими звичними для вітчизняної практики. Це впливає з МСБО 2 «Запаси», оскільки цей стандарт дає загальну класифікацію запасів, яка дещо відрізняється від класифікації, запропонованої в П(С)БО 9 «Запаси». Класифікаційними групами запасів згідно з МСБО 2 є такі: основні та виробничі допоміжні матеріали; незавершене виробництво; товари; готова продукція; виробничі запаси. Подані групи є рекомендованими. У розрізі класифікаційних груп запасів має розкриватися інформація у примітках до фінансової звітності, складеної за МСФЗ. Остаточний розподіл по групах на практиці залежить від сфери діяльності підприємства, від характеру використовуваних запасів. Відповідно до П(С)БО 9 «Запаси» розрізняють такі групи запасів: сировину, основні й допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності; незавершене виробництво; готову продукцію; товари; малоцінні та швидкозношувані предмети, що використовуються протягом не більше одного року або нормального

операційного циклу, якщо він більше одного року; поточні біологічні активи, якщо вони оцінюються за цим Положенням (стандартом), а також сільськогосподарська продукція і продукція лісового господарства після її первісного визнання.

Поряд з малоцінними та швидкозношуваними предметами, у процесі господарської діяльності у виробничих, адміністративних цілях дуже часто використовуються засоби праці, вартість яких за одиницю є нижчою за основні засоби. Однак, незважаючи на невелику вартість, вони можуть використовуватися більше одного року і приносити економічні вигоди. Такі активи традиційно зазвичай називають малоцінними необоротними матеріальними активами. На відміну від національних П(С)БО, у міжнародних стандартах поняття малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА) теж не застосовується. Тому для підприємства, яке здійснює перехід на МСФЗ або веде облік за міжнародними вимогами, важливо визначити порядок обліку малоцінних предметів.

Кожне підприємство повинно в своїй обліковій політиці встановити вартісний критерій віднесення активів до основних засобів та МНМА. Відносно МНМА треба вирішити як обліковувати такі активи: у складі основних засобів чи запасів.

Якщо вартісний критерій конкретного об'єкта є нижчим за визначний в обліковій політиці, що він визнається у складі запасів. При видачі такого об'єкта в експлуатацію його вартість списується на витрати періоду. Також слід здійснювати кількісний облік таких активів до моменту їх повного вибуття.

Якщо ж МНМА є таким, що підлягає відображенню у складі основних засобів, то на практиці можливими, на думку експертів, є два варіанти:

1) до моменту введення в експлуатацію такий актив обліковується на рахунку капітальних інвестицій, а потім відображається у складі основних засобів;

2) до моменту введення в експлуатацію актив відображається у складі запасів, а потім перекласифіковується до основних засобів [2, с. 25].

Обидва запропоновані варіанти є обґрунтованими. Звичайно, для МШП, МНМА, визнаних запасами, амортизацію не нараховують. Щодо інших малоцінних необоротних матеріальних активів, то вони амортизуються за методами, передбаченими МСБО 16 «Основні засоби»: прямолінійним, методом зменшення залишку, методом суми одиниць продукції.

За П(С)БО 7 «Основні засоби» можливою є нарахування 100 % амортизації малоцінних необоротних матеріальних активів в першому місяці його використання або 50% у першому та 50% - в останньому місяцях. Міжнародними стандартами такі методи не передбачено. У форматі МСФЗ можна нарахувати 100% амортизацію МНМА у момент введення об'єкта в експлуатацію. Але при підході визнання малоцінних необоротних матеріальних активів у складі запасів такий «знос» має включатись до складу матеріальних витрат підприємства подібно до інших виробничих запасів [2, с. 25].

Отже, вибір особливих підходів до бухгалтерського обліку малоцінних предметів вимагає професійного судження. Способи їх облікового відображення мають знайти відображення в обліковій політиці підприємства.

Список використаних джерел:

1. Маренич Т.Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях: підручник / За ред. В.Я. Амбросова. 2-е. вид., допов. і перероб: К. : ВД «Професіонал», 2005. 896 с.
2. Рогозний С., Дядюн О. Облік малоцінки за МСФЗ. Все про бухгалтерський облік. № 27. 22.03.2019. С. 24-27.

*Науковий керівник: Маренич Т.Г., д.е.н., професор,
завідувачка кафедри кафедри обліку та аудиту*